# יום ד', כ"ג בשבט תשס"ה (02 בפברואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

"**רחוב**" – דרך, על-פי רוב כבושה או סלולה, בין שורות בתים להליכה ולמעבר לאנשים ולכלי רכב. [מילון אבן-שושן]

**רחוב** – אותיות "ח[י]בור". הרמב"ם מלמד אותנו כי הדרך הטובה בה ילך אדם, היא דרך הביניים, "שביל הזהב". לא טוב לאדם להידבק בדעות קיצוניות, אלא יחפש את הפשרה בין הקצוות וילך לו באמצע הדרך. נטייה ללכת לקיצוניות אף בתכונה, במידה שבדרך-כלל נחשבת כמידה טובה, גם זו קרובה ל'פריקת עול', חלילה. מאידך, הרבי מקוצק, שנודע בחריפותו, דגל בגישה הפוכה. כאשר נשאל פעם על כך, הוא ציין שברחוב, מי שעובר באמצע, זה אינו בני אדם, אלא – הסוסים! אנשים צריכים לבחור באחד הצדדים של הרחוב, ודווקא לא באמצע. מי שבוחר את האמצע – הוא אינו טוב יותר מסוס.

**לכאורה**, שתי הגישות הללו בסתירה זו בזו. אך, יכולים [וגם חייבים] ליישב אותה אם נשכיל להבין מה שכל אחת מנסה ללמד אותנו. נזכור כי "אלו ואלו דברי אלוקים חיים". והנה, ברור כי הקיצוניות כשלעצמה אינה מידה רצויה בעם ישראל, שהוא עם ה'. הרי, מלמדנו הפסוק שפותח את 'קריאת שמע': 'שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד', כיוון שה' הוא אחד, גם עמו הוא אחד: 'ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ'. כיוון שעם ישראל הוא אחד, אזי האמת נמצאת לא בצד זה ולא בצד זה אלא מתוך **תרכוב** כל הצדדים, כל הדעות, ביחד.

**אומר הרבי מקוצק** – כן, לשביל הזהב כמטרה. אך, כדי להגיע לזה, כל אחד חייב להביע את הדעות שלו! יש, למעשה, שני שבילים באמצע, בין הקצוות: יש שביל הזהב שהוא תרכוב כל הצדדים ויש שביל הסוסים. שני השבילים אינם זהים. הראשון נוצר ע"י אנשים המחפשים את האמת, האחרון נוצר ע"י אלה שמנסים להתנער מאחריות זו. הם מעדיפים להיות כמו הסוסים, ללא דעות משלהם. מתוך רצון למצוא חן בעיני הבריות, הם אינם מצליחים – לא בעיני הבריות ולא בעיני בוראם. תחת לחץ מכל צד שהוא, הם עושים פשרות, ולבסוף ... כשמם כן הם: סוסים. **אדם שמחפש אמת** נוקט בעמדה, ואף יכול להיות קיצוני בעמדה זו שהוא מאמין בה בחריפות כל-כך. אך הוא מודע לעובדה שיש אחרים שחושבים אחרת, ולכן הוא מתעמת איתם – בכוונה לבחון את מה שהוא מאמין בו, ולהגיע לאמת ע"י מיזוג עם הדעות האחרות. השבוע הבעתי דעה בפני קובץ חניכים בעניין שיגור הטילים בדרום הארץ. אחת מהחניכים העירה: "הנך יודע שאסור להביע דעה פוליטית בפני תלמידים?" השבתי לה, שמה שאמרתי אמנם היתה דעה, אך אינני רואה אותה כפוליטית. לאחר מכן, במחשבה נוספת, אמרתי להם כי דבר זה הוא דו-סיטרית. אם אני נמנע מלהביע דעה, אני גם נמנע מלשמוע דעה. ויוצא שכר המטרה המשותפת שלנו, לחפש אמת, בהפסדו.

**כששאלתי** חבר חדש לעבודה, "מה נשמע? איך הולך?" הוא ענה לי: "דבש". הערתי לו שלדבש יש 2 תכונות: כאשר מכניסים אותו לפה הוא מתוק; אך כאשר מנסים לדרוך עליו, אפשר לטבוע בו.

**חשוב לדרוך** על דבר קשיח, שמתנגד לדריכתנו עליו. רק בדרך זו, נוכל ללכת ולהתקדם לקראת המטרה. דבר רך אינו ממלא תפקיד זה. ומה שנכון בדריכה הפיזית,

"כי לא יטוש ה' עמו, ונחלתו לא יעזוב." [תהלים צ"ד 14]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **רביעי** בשבת
**בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!**

# יום ד', כ"ג בשבט תשס"ה (02 בפברואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

נכון גם בעימות הדעות. אינני יכול ללמוד 'היכן אני טועה' אם אינני מביע את דעותיי. גם הבעה דורשת את ה'קונטרא', לא פחות מהדריכה על הקרקע.